

“Ik hou er niet van om ouderwets met een vragenlijstje in de hand een interview te doen”

DE AMBITIES EN GEDREVENHEID VAN EEN CREATIEVE TV-PERSOONLIJKHEID

“Voor televisie ga ik nooit wat doen”

Op Google is zijn naam inmiddels goed voor 219.000 ‘zoekresultaten’ wat een mooie score is voor iemand die nog geen zeven jaar geleden zijn literaire debuut maakte. De publiekelijke doorbraak kwam voor Wilfried de Jong met het theaterduo ‘Waardenberg en De Jong’. Vandaag de dag houdt hij zich vooral bezig met het presenteren van tv-programma’s voor de VPRO. Broadcast Magazine in gesprek met een passievolle en markante televisiemaker.

DOOR: HENK ROOZEBOOM EN RUUD VAN GESSEL

Was is televisie volgens Wilfried de Jong?

”Ik ben iemand die de grenzen wil verkennen. Vroeger in het theater, in mijn eigen leven en dat doe ik dus ook als ik voor de televisie werk. Er zijn in dit vak een aantal wetten die deugen en waar ik van af blijf, maar of een *autocue* de beste vriend van een presentator moet zijn, vraag ik mij af. Ik kom oorspronkelijk niet uit de televisiewereld en vond het bijvoorbeeld dan ook gek dat iedereen voortdurend in die studio’s zat. Mijn regionale radioprogramma *Het Motorpaleis* was een live programma dat ik vanaf de motor presenteerde. Toen ik door de VPRO werd gevraagd een *late night*-programma te ontwikkelen, wilde ik dat niet in een afgesloten studio doen. Zo kwam ik weer in de Van Nelle Fabriek in Rotterdam terecht.

Televisie is een medium dat door heel veel mensen gemaakt wordt. Op een gegeven moment heeft iemand een idee waar anderen zich naar voegen en ermee aan

de haal gaan. Daardoor verandert het. Vroeger was het onmogelijk dat een presentator tijdens een uitzending liep: hij zat vast op een plek en daar hield hij zich aan. Maar mensen als Paul de Leeuw spreken echt niet van tevoren af waar ze straks zullen gaan staan. Dat levert nieuwe televisie op, want het heeft consequenties voor de regisseur, cameramensen, gasten en publiek. Zo blijft televisie in verandering. Je ziet ook dat anderen dat gaan doen. Voor interviews geldt hetzelfde. Ik hou er niet van om ouderwets met een vragenlijstje in de hand een interview te doen, maar werk liever intuïtiever.”

Waarom ben je eigenlijk televisie gaan maken?

”Ik kom uit de journalistiek en werkte achtereenvolgens bij een lokale- en regionale krant in Rotterdam. Op een gegeven moment kwam daar ook de regionale radio bij. Dat werd al snel radio op nationaal >>

U kunt natuurlijk ook gewoon even bellen.

ADAMlegal media & entertainment

World Fashion Centre, Tower 2, 2nd Floor, Suite 11
Koningin Wilhelminaplein 13, 1062 HH Amsterdam, The Netherlands
Phone: +31 20 7589836, Fax: +31 20 7589838
info@adamlegal.nl

www.adamlegal.nl

niveau en toen kwam de stap naar de televisie.

Het lijkt wel of ik fluitend via een toonladder naar boven ben gegaan. Dat is natuurlijk niet zo. Als je hard werkt, ambitieus bent en gelooft in wat je doet dan kom je er vanzelf. Het vreemde is wel dat ik aanvankelijk helemaal niet voor de televisie wilde werken. In mijn 'Waardenberg en De Jong-tijd' hadden we ooit eens een scène geschreven die voor het theater was bestemd. We moesten hem echter een keer voor een tv-programma spelen. Dat is heel wat anders. Toen ik die scène terugzag, vond ik het zo waardeloos dat ik tegen mijn collega Martin (Van Waardenberg, red.) zei 'voor televisie ga ik nooit wat doen'."

Maar je bent toch het sportgezicht van de VPRO geworden?

"Dat kwam door documentairemaker Jos de Putter. Hij liep met een idee rond om bij de VPRO een soort *Diogenes* van de sport te gaan maken en had al een team van mensen om zich heen verzameld. Hij wilde mij daar bij hebben. Maar zijn plannen liepen spaak, omdat er om financiële redenen moest worden samengewerkt met de NPS. Echter, dankzij die introductie van Jos belde de VPRO mij een tijdje later op met het verzoek een sportprogramma te gaan maken, zoals ik dat zou willen. Daar is *Sportpaleis De Jong* uiteindelijk uitgekomen. Ik had op dat moment helemaal niet zoveel ervaring met het tv-vak en leerde al snel veel over montage, belichting en documentair draaien. In dat programma zaten toen al een aantal theatrale ideeën waar onder andere 'de massagetafel' uit is voortgekomen. Voorafgaand aan *Sportpaleis De Jong* had ik eenmaal eerder in Hilversum voor de tv gewerkt. Ik heb, als invaller, ook een tijdje het programma *Taxi* gepresenteerd. Veel mensen dachten toen dat ik het programma van Maarten Spanjer had overgenomen. Dat idee heb ik er overigens zelf nooit bij gehad. Voor mij was die presentatie een journalistieke uitdaging."

Ben je daarom in *Holland Sport* met *sidekick* Matthijs van Nieuwkerk gaan werken?

"Het woord *sidekick* is dankzij *De Wereld Draait Door* ook een televisiebegrip geworden. Voor de goede orde, mijn *Holland Sport* was al een jaartje eerder begonnen. Matthijs was overigens geen *sidekick*. We zijn gaan samenwerken omdat de VPRO mij vroeg een live sportprogramma te verzinnen. Ik wilde dat met iemand

anders doen. En omdat ik Matthijs kende, heb ik hem benaderd. Het klikte zo ontzettend goed tussen ons dat ik niet eens meer op zoek ben gegaan naar andere mensen. In een weekend hadden we het format samen rond."

Maar er is natuurlijk meer wat jullie samen heeft gebracht...

"Goede energie tijdens het verzinnen. Je moet van tevoren nooit zeggen dat iets niet kan. Dat heb ik ook in mijn theatertijd ondervonden. Toen ik eens met Martin van Waardenberg aan het repeteren was, dachten we dat het voor die bepaalde scène wel heel erg mooi zou zijn als we in het theater konden vliegen. Dus hebben we Wubbo Ockels gebeld en hij vertelde ons

dat we inderdaad zouden kunnen vliegen. En ja hoor, het kon! Alleen, het bleek dat de straalmotoren die wij dan op onze rug zouden moeten binden de hele schouwburg zouden vernielen. Dat neemt niet weg dat we zouden kunnen vliegen!

De televisiewereld is over het algemeen heel behoudend en traditioneel. Vernieuwen is schrikken. Je moet altijd weerstand overwinnen als je iets anders wilt gaan doen. Toen ik 'de massagetafel' introduceerde dacht iedereen dat niemand bloot op die tafel wilde gaan liggen. Maar je moet het gewoon proberen. We belden oud-wielrenner Peter Post op, hij was de eerste die wilde en na hem volgden er meer. Zo werkt dat. Men dacht ook dat niemand zich voor *24 uur met...* zo lang >>

"De televisiewereld is heel behoudend en traditioneel"

'24 uur met...' met Freek de Jonge was ook echt 24 uur aangezien deze niet wilde slapen.

MOBILE TV

Be ready for prime time.

Thomson's flexible service platforms that enable new revenue streams and deploy Mobile TV services to the devices YOU choose. Open standard compression products that squeeze the best quality content into your available bandwidth. And, broadcast transmitters that optimize output power to reduce your network costs.

Build your Mobile TV service with enterprise-class solutions from Thomson, the only provider with true end-to-end solutions from content pre-purposing to transmission.

No guess work, no science experiments.

Grass Valley Nederland B.V.
Kapittelweg 10
4827 HG Breda
Tel. 076-5721 970
Fax: 076-5721 978

See us at NAB 2008, Booth SL106

www.thomsongrassvalley.com/mobility

wilde laten interviewen, maar nu hebben al acht mensen het gedaan.”

Maar waarom '24 uur met...' als kijkers maar een montage van 25 minuten te zien krijgen?

”Als ze 24 uur lang naar ons hadden kunnen kijken, waren er ook een heleboel oninteressante dingen voorbij gekomen. Twee mensen zijn niet per definitie continu interessant. Dat zie je ook bij Het Gesprek. De fout die daarbij wordt gemaakt, is de gedachte dat een uur live-tv met een goede presentator en een gast voldoende materiaal oplevert voor een uur televisie. Dat is helemaal niet zo. Ook een gast geeft soms helemaal niet thuis op bepaalde vragen. Zes uur slaap laten zien bij *24 uur met...* is een slecht idee. Bij *Big Brother* was dat nieuw. Miljoenen mensen keken naar een onbekende die een boterham met hagelslag at en daarna een avondje ging geeuwen. De volgende dag had men het er nog over. Dat is legendarische televisie geweest. Die tijd is alweer voorbij.

Ik wilde op een soort documentaire manier in 24 uur zoveel mogelijk materiaal verzamelen, waarvan ik het beste zou laten zien. Lange interviews leveren altijd wat op. Als je langdurig bij elkaar zit, krijg je een soort verbroederende band met elkaar. Zelfs als je elkaar haat. Maar je moet je vragen wel doseren. Iets wat je in het eerste uur vraagt, kan op een later tijdstip consequenties hebben. Ik heb in die eerste uren een heleboel onderwerpen bewust laten liggen en steeds weer proberen in te schatten op welk moment ik er het beste mee kon komen.”

Als jij het voor het zeggen had, hoe zou NOS Sport er volgens jou dan uitzien?

”Hetzelfde, denk ik. Ik vind het prima programma's waar ik een groot deel van mijn leven naar heb gekeken en zal blijven kijken. *Holland Sport* doet het anders omdat wij geen rechten hebben van voetbal- schaats- of wielervedstrijden. Ik heb ooit eens een verslag van de wielerklassieker Parijs-Roubaix gemaakt met daarin het beroemde kasseienparcours door het Bos van Wallers-Arenberg. We maakten dat met vijf cameraploegen: een camera-man filmde de natuur, de ander de wielen, de derde het publiek, de vierde de helikopter en de laatste de auto's. Al die opnames bij elkaar leverde een prachtig schilderij van die doortocht op. De drie minuten, die dat gedeelte van de tocht werkelijk duurt, hebben we kunnen verlengen tot acht

minuten. Wij hebben ook een keer bij een hockeywedstrijdverslag de *sleppush* van Taeke Takema gefilmd met een camera die 900 beelden per seconde kan opnemen. Het is waanzinnig om te zien hoe dat werkt.”

De Olympische Spelen in China staan voor de deur. Hoort politiek ook bij sport?

”Wij hebben hardloper Kamiel Maase in *Holland Sport* geïnterviewd over de mogelijkheid van het dragen van een polsbandje tegen de schending van de mensenrechten in China. Het is moeilijk om een uitspraak te doen als het om politiek en 'de Spelen' gaat. Ik kan mij behoorlijk inleven in een sporter die vier jaar lang dagen achter elkaar bezig is om daar te winnen en zijn levensdoel te vervullen. Wie ben ik dan om zijn deelname aan de Olympische Spelen te verbieden? Maar als ik aan de andere kant zie hoe Chinezen op een gruwelijke manier de mensenrechten aan hun laars lappen, denk ik dat je in ieder geval iets van je zou moeten kunnen laten horen. Ook daarin kun je de grenzen opzoeken. Sporters zouden openlijk gesteund moeten worden door het IOC/NSF. Nu hoor je weinig van ze waardoor het lijkt of sporters hun mond moeten houden tijdens de spelen.”

Wat gaat jouw productiemaatschappij De Magere Aap de komende tijd produceren?

”Ik ben dat bedrijf samen met redacteur Jurgen van Uden begonnen. Wij verzinnen ooit een tv-idee en probeerden het bij een omroep te slijten. Zo gaat het eigenlijk nu nog. We maakten tot nu toe *Who's Next* voor RTL 7 en de serie *Over Vaders en Zonen* van Hugo Borst voor de VPRO. We doen het naast ons reguliere werk en willen niet te groot worden. We werken graag met freelancers want voor je het weet, ben je dan alleen maar bezig met het kapotte koffiezetapparaat en problemen aan het oplossen als er iemand ziek is. In die zin zijn we liever 'verzimmers' dan producenten”

Who's Next wordt uitgezonden door de commerciële omroep. Zou jij je programma's willen laten onderbreken door reclames?

”Dat zou ik niet zo heel erg vinden. Hoeveel mooie reclames zijn er tegenwoordig wel niet? Soms zijn ze beter dan de televisieprogramma's die ze onderbreken. Alleen wanneer een speelfilm van anderhalf uur door de reclameblokken wordt opge-rekt tot een programma van drie uur, dan slaat reclame nergens op. Voor mij loopt

het, zoals het loopt. Ik hoor bij de Publieke Omroep, maar ben niet zo cynisch om te zeggen dat de commerciële omroepen geen televisie kunnen maken. Ik bestudeer ook het kijkgedrag van mensen. Televisie is een massamedium en je moet ook zorgen dat je die massa bereikt. Maar let op, de ene massa is de andere niet. Daarin moet je reëel zijn. *Tegenlicht* trekt minder kijkers dan de voetbalwedstrijd Nederland-Duitsland. Die cijfers mag je nooit met elkaar vergelijken.”

Jullie kantoor in Rotterdam zit in een klein hoekje van een oude timmerloods tussen de containeroverslag. Trekt Hilversum niet?

”In Hilversum kom ik alleen om te vergaderen, meer heb ik er niet te zoeken. In onze ruimte kunnen we prima monteren. Het is een soort verwarmde glazen kubus in een immense loods. In de winter is het steenkoud en in de zomer druipet het pek van het dak naar beneden. Het is heel nuchter en fijn om 's ochtends in mijn auto langs containers, kranen en scheepsbruggen te rijden. In die haven is het niet brand-schoon. Als je daar een jaar lang de lucht in- en uitademt, plas je geen urine meer maar pure sulfiet. Dat scheelt je anderhalf jaar van je leven, heb ik laatst gehoord. *So what!* Wat is anderhalf jaar op een mensenleven als je daarvoor in een leuke stad kan werken en wonen!” ■

Reclames zijn soms beter dan de tv-programma's eromheen.

Een optreden van theater-duo 'Waardenberg en De Jong' bij Sonja Barend bleek legendarisch: de behangers vlog door de Rode Hoed en Wilfried zoende Sonja 'vol op de bek'.